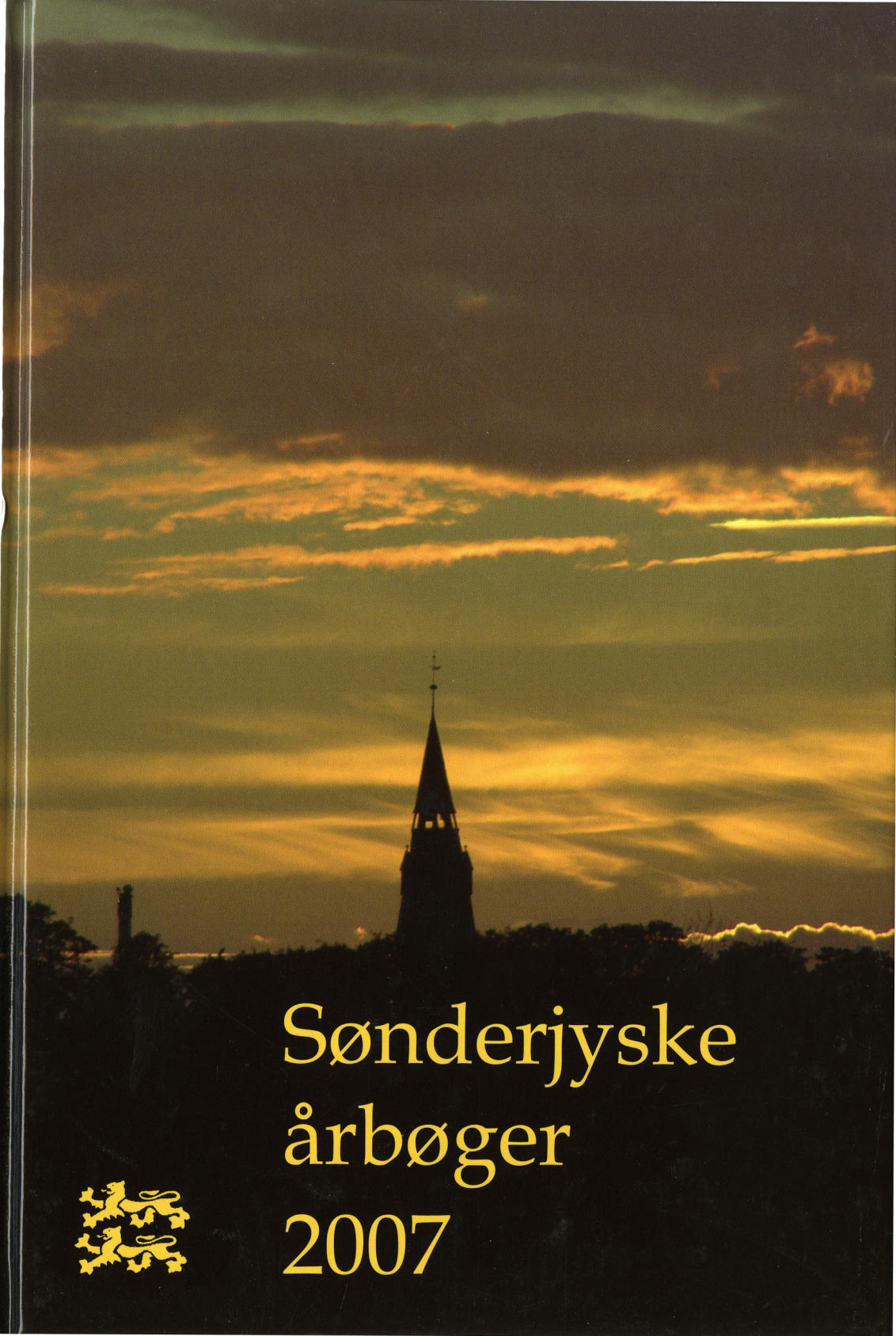

Sønderjyske årbøger 2007

Sønderjyske årbøger

2007

Sønderjyske årbøger

2007

Redaktion:
Axel Johnsen
Tina Sahl Lydiksen
René Rasmussen

Historisk Samfund for Sønderjylland

Skrift: Palatino
Tryk: P. J. Schmidt Grafisk, Vojens
Bogbinder: J. P. Møller, Haderslev
ISSN 0106-4452

Forsidebillede:

Tønder Kristkirkes karakteristiske tårn fotograferet fra området vest for byen. Inde i årbogen fortæller forhenværende lektor ved Slavisk Institut ved Århus Universitet, Thomas Petersen, om sine drengeår i 1950'erne på et lille ikke-elektrificeret og ikke-mekaniseret husmandssted i Tidsholm, få kilometer vest for byen. Det er en beretning om en livsform, der forsvandt netop i disse år. Ungdommen søgte efter nye veje. Thomas Petersen søgte ind til Tønder, hvor han blev student i 1957. Foto: Axel Johnsen.

Indhold

Artikler

Thomas Petersen: Veje væk fra Tidsholm. Erindringer fra Tønder-egnen i 1950'erne 7
Hans Schultz Hansen: Byerne i Slesvig ca. 1830-1914 69
Dagmar Bork: Sygepleje i fredens tjeneste. Danske og tyske diakonisser i 1864 105
Mogens Christensen: Kirketugt og menighedsdisciplinering under hertug Hans den Ældre 1544–1580 151
Kaj Sørensen: Stierne mellem danske og tyske groede til. De sønderjyske gymnasieskoler i nazismens skygge 1933–1945 197
Bjørn Svensson: »Martyriet Sydslesvig« – en replik 251
Redaktionen: Sår, der heler langsomt. Indtryk fra debatarrangementet den 30. januar 2007 om det tyske mindretal og retsopgøret efter maj 1945 261

Nekrolog 277

Anmeldelser

Dreyer-Eimbcke, Oswald: 400 Jahre Johannes Mejer (1606–1674) (ved *Lars N. Henningsen*) 279
Henningsen, Lars N.: Sydslesvig-ungdom på danske efterskoler – før og nu (ved *John Østergaard*) 280
Henningsen, Lars N. og Johann Runge: Sprog og kirke (ved *Carsten Bach-Nielsen*) 282
Hermansen, Karsten: Kongeblod og fyrstedrømme (ved *Mogens Christensen*) 285
Kelm, Bert: Rømø – et vesterhavspræget samfund. Bind IV (ved *H.E. Sørensen*) 287
Klatt, Martin: Fra modspil til medspil? (ved *Andrea Kunsemüller*) 289
Krarup, Jens Kristian: Den danske klosterrute (ved *H.E. Sørensen*) 290
Rheinheimer, Martin: Der Kojenmann (ved *Henrik J. Møller*) 292
Rheinheimer, Martin (udg.): Grenzen in der Geschichte Schleswig-Holsteins und Dänemarks (ved *Ruth Clausen*) 294
Schwensen, Broder (udg.): Flensburg um 1600 (ved *Jakob Ørnbjerg*) . . . 295
Sønderjyderne og den store krig 1914–1918. Redigeret af Inge Adriansen og Hans Schultz Hansen (ved *Jens Ole Christensen*) . 297

Venborg Pedersen, Mikkel: Hertuger. At synes og at være i Augustenborg 1700-1850. (*ved Jan Drees*) 298
Weitling, Günter: St. Jørgens Hospital i Sønderborg 1307–2007 (ved *Gerret Liebing Schlaber*) 302

Forfatterliste 303

Arkiver, museer og forskningsinstitutioner 304

Fra den lokalhistoriske arbejdsmark 346
Historisk Samfund for Sønderjylland 346
Andre landsdelsdækkende foreninger 355
Lokalhistoriske foreninger og arkiver 355
Oversigt over årsskrifter og periodica 382

Historisk Samfund for Sønderjylland, styrelse, kredsudvalg og regnskab 394